

● SZEMKÖZT

MDF-MKDSZ(-KDNP): elváltak

Szerda esténként látható a Városi Televízió és a Délmagyarország közös műsora, a Szemközt. Ezen a héten Kalmár Ferenc önkormányzati képviselő, a KDNP alelnökét, az MKDSZ vezető politikusát lapunk főmunkatársa, Oláh Zoltán, és a televízió szerkesztő-riportere, Vass Imre többek között arról kérdezte, hogy miért ült át az MDF-MKDSZ frakciójából a Fidesz képviselőcsoportjába.

MUNKATÁRSUNKTÓL

Csongrád megyében a jobboldal legmarkánsabb és legnagyobb pártjában, a Fidesz-MPSZ-ben az elmúlt hónapokban, években jelentős erőt vonultatott fel az MKDSZ és a KDNP. Meghatározó politikusi, Lázár János Hódmezővásárhely polgármestere és Balogh László országgyűlési képviselő, Bodó Imre, Tiszasziget polgármestere és Kalmár Ferenc szegedi önkormányzati képviselő pedig választókerületi elnök. A Fidesz jelöltjeként mindannyian indulnak a jövő évi országgyűlési választásokon.

Kalmár Ferenc az MKDSZ-KDNP Fideszen belüli térnyerésével kapcsolatban azt mondta, nincs ebben semmi különös, ugyanis a Giczey-féle KDNP-ből kizártak és az önként távoztak a Fideszben

kötöttek ki, most pedig a nagyobbik ellenzéki párt együtt indul a két keresztény párttal.

Kilépését az MDF-MKDSZ-frakcióból és átülését a Fidesz frakciójába a KDNP alelnöke úgy kommentálta, hogy ezzel a lépéssel a jobboldal egységének demonstrálása volt a cél. Természetesen a változást előre vetítette, hogy a szegedi 3-as országgyűlési választókerületben választókerületi elnök. Kalmár arra a kérdésre, hogyan fogadták az MDF-ben a döntését, azt válaszolta: megértően.

A politikus egy mondattal kitért arra is, hogy a választások előtt hét-nyolc hónappal ki lehet jelteni: az MDF balra toldott, nem akar szorosán együttműködni a nagyobbik ellenzéki párttal, ennek már Szegeden is vannak látható jelei, a Fidesz a KDNP-vel lépett szövetségre.

Nem hiszem, hogy változni fog a stílusom és másképpen fogok politizálni, mint az elmúlt három ciklusban. Bár az ellenzéknek az a dolga, hogy a városvezetés esetleges hibáira, téves döntéseire felhívja a figyelmet, sokféleképpen lehet ezt megtenni. Hogy változok-e, majd menetközben kiderül – reagált arra a közbevetésre, hogy őt eddig nem úgy ismerte meg a közvélemény, mint aki kőkeményen nekimegy politikai ellenfeleinek, a parlament őszi ülészakánának kezdete pedig azt jelzi, egyik oldal sem fogja kímélni a másikat.

Civil pályán indult, újságíróként és könyvkiadóként tevékenykedett, Jókai és Petőfi voltak a barátai. A szabadságharcban Klapka hadnagya, az amerikai pogárháborúban Lincoln tábornoka lett a száznyolcvan évvel ezelőtt Szegeden született Számwald Gyula (képünkön).

Számwald Gyula száznyolcvan esztendővel ezelőtt, 1825. szeptember 25-én született Szeged-Alsóvárosban. Nem készült katonai pályára. Emich Gusztáv pesti könyvkiadó és könyvkereskedő segédjeként, majd üzlettársaként dolgozott.

Petőfi és Jókai barátja

Barátság fűzte Petőfi Sándorhoz, a költő 1848 januárjában Egy könyvtáros emlékkönyvébe című versében örökítette meg alakját. Számwald is részt vett az 1848 márciusi forradalomban. Jókai Mór ugyancsak emléket állított neki. A Szerelm bolondjai utóhangjában hajdani nyomdászaként és kiadójaként említi a nevet, aki beállt a szabadságharcos honvédségbe, és Klapka György hadtestében olyan vitézül harcolt, hogy hadnaggyá léptették elő. A branyiszói csatában megsebesült, helytállásáért vitézségi érmet kapott. A világosi fegyverle-

tétel után Németországba menekült. Emich kijárta számára a visszatérés lehetőségét, ám anyagi helyzete és családi tragédiája miatt újra emigrált. Laptudósítóként Londonban tevékenykedett, ahol felvette a Julius H. Stahel nevet. 1856-ban az Egyesült Államokban kötött ki.

Szögediesen angolul

A németül és angolul jól beszélő Számwald Gyula 1861 májusában állt be amerikai uniós hadseregbe, bár mindvégig „szögediesen” ejtette a szavakat – tudható meg a szintén szegedi születésű Vasváry Ödön polgárháborús magyar katonákról szóló kötetéből. Részt vett a 8. New York-i önkéntes gyalogezred szervezésében, amelynek Julius H. Stahel néven parancsnoka lett. Parancsnoki helytállásáért ezredessé léptették elő, hamarosan brigadéros, azaz egy-csillagos tábornoki kinevezést kapott. A gettysburgi csata után a helyszínre érkező Abraham Lincolnt fogadó bizottságot vezette, ő segítette lelováról az elnököt. Számwald Gyula legjelentősebb haditette, amelyet 1864. június 5-én hajtott végre a piedmonti csatában, így idézte fel polgárháborús visszaemlékezésében:

„Hajnalban, röviddel azután, hogy elindultunk Staunton irányába, az ellenség megtámadta előretolt csapatai-

FOTÓ: SOMOGYI-KÖNYVTÁR

mat, de visszavertük őket. Hunter tábornok, aki az összesített sereg élén haladt, parancsot adott, hogy támadjam meg az ellenséget, és állítsam meg. Azonnal rohamot rendeltem el a közelgő ellenség ellen. Soraikat megtörtük, és körülbelül két mérföldnyire visszaszorítottuk őket. Ott találkoztunk az ellenség főerejével, amelyet haladéktalanul megtámadtunk. Az ellenség széttávozott egészen Piedmontig kergettük. Ott megálltak, és erős védelem mögé húzódtak az erdőségekben. Nem lévén gyalogságom, nem tudtam megtámadni őket erős védelmi helyükön, de lovassá-

gommal ott tartottuk őket egészen addig, amíg Hunter tábornok megérkezett a hadseregével.” A gorombaságáról elhíresült Hunter tábornok így emlékezik a magyar hősré: „Vitézül vezetve katonáit, különösen az ellenség üldözésében olyan higgadságot és bátorságot tanúsított, hogy a végső győzelem kivívásáért az egész ország nagy hálával tartozik neki.”

A legmagasabb katonai kitüntetés

Számwald tábornok bal karját ebben a csatában szétroncsolta egy golyó, s bár a sebei begyógyultak, felépülése után már nem vehetett részt a további harcokban. A hadseregtől a legmagasabb kitüntetéssel, a Congressional Medal of Honourral távozott. Rövid ideig hadi törvényszéki elnök Baltimore-ban, a polgárháború után pedig főkonzul Japánban, majd Sanghajban. Egészen 1885-ig állt az Egyesült Államok külügyi szolgálatában. Hatvanévesen a nyugati államok bányászati kutatásait irányította, majd egy életbiztosító főtisztviselője lett. Élete végéig megcsontosodott agglegény maradt, és mindvégig szállodában lakott. 1912. december 4-én halt meg New Yorkban, holttestét Washingtonban, a katonahősök arlingtoni temetőjében helyezték örök nyugalomra.

DOMBAI TÜNDE

NAPI SZOLGÁLTATÓ, KULTURÁLIS PROGRAMAJÁNLÓ

GABRIEL TAXI 555 555

A NAGY PONTVADÁSZAT FOLYTATÓDIK!

13, 15.15, 17.30, 19.45 óra és ma 22 órakor is.
A szállító 2., ma és holnap: 10, 12, 14, 16, 18, 20 óra és ma 22 órakor is.
Fekete víz, ma és holnap: 13.15, 15.30, 17.45, 20 óra és ma 22.15 órakor is.
Vad galamb (Előtte TeveClub rajzfilmek) ma és holnap: 10.45, 13, 14.45, 16.30, 18.30 óra.
Földre szállt boszorkány, ma és holnap: 10.30, 12.30, 14.30, 16.30, 18.30, 20.30 óra és ma 22.30 órakor is.
A remény bajnoka, ma: 14, 16.45, 19.30, 22.15 óra, holnap: 14.30, 17.15, 20 óra.
A sziget, ma: 11.15, 14, 16.30, 19, 21.45 óra, holnap: 10.15, 12.45, 15.15, 17.45, 20.15 óra.
Tök alsó – Európai turné, ma és holnap: 14.15, 18.15, 20.15 óra és ma 22.15 órakor is.
Kicsi kocsi: Tele a tank!, ma és holnap: 10.15, 12.15, 16.15 óra.
A titkok kulcsa, ma és holnap: 19.30 óra és ma 21.45 órakor is.
Charlie és a csokigvár: ma és holnap: 10.30, 12.45, 15, 17.15 óra.
Mr. és Mrs. Smith, ma és holnap: 20.15 óra és ma 22.30 órakor is.
Fantasztikus négyes, ma és holnap: 11 óra.
Madagaszkár, ma és holnap: 10.15, 12.15 óra
VÁSÁRHELY MOZAIK MOZI
Ma és holnap 16 óra: Anya és a szerelem; ma és holnap 17.45 óra: Ezen a világban; ma és holnap 20 óra: Anyád napja.
SZENTES
Ma és holnap 15.30 óra: Rózsadomb. Színes magyar filmdráma; ma és holnap 17.30 óra: Anyád napja. Színes amerikai romantikus vígjáték; ma és holnap 20 óra: Tűszdráma. Színes amerikai thriller.
MAKO
Ma és holnap 18 és 20 óra: Galaxis útikalauz stopposoknak.
MINDSZENT

Ma 18 óra: Mr. és Mrs. Smith. RUZZA
Holnap 18 óra: A csajom apja ideges.
ÜLLÉS
Holnap 18 óra: Pata-csata.
KÖZÉLET SZEGED
FELSŐVÁROSI NAPOK
A Bertalan híd szegedi hídfőjénél ma 9 órakor: III. amatőr labdarúgó-torna megnyitóját. Megnyitja: dr. Pintér Ferenc; 10 órakor: Drog megelőzési program – felvilágosító előadás-sorozat. Előadók: Vass Erzsébet és egy krisna-hívő lelkes; 13 órakor: Kutyus-szépségszerepverseny. Megnyitja: Káitay Ildikó; 13.30 órakor: vegetáriánus ételosztás; 13.30 és 16.30 órakor: színpadon: Indiai tradicionális zenebemutató; 14 órakor: III. amatőr labdarúgó-torna eredményhirdetés; 14.15 kutyus-szépségszerepverseny eredményhirdetés; 14.30 Fellépnek: Talent Tehetségkutató Énekstúdió és Tabán Általános Iskola növendékei; 15 órakor: Sztárvendég: Dupla. Kávé együttes; 16 órakor: Hamidó Alapfokú Művészeti Oktatási Intézet tánc csoportja; 17 órakor: Tiszavirág Népdalkör fellépése; 17.30 órakor: RTE aikido-bemutató; 18 és 19 órakor: Tápé Hagyományörző Egyesület tánc fellépése Szalkai János vezetésével; 18.30 órakor: Szépkorúak Tánc csoport fellépése; 19.30 órakor: Andy Dance School fellépése. Énekel: Kovács Andy; 20 órakor: kezdetét veszi az utcából... Fellépnek: dr. Juhász Máté és Molnár Orsolya.
A Hangár Expón (Kereskedő köz 4.) még ma nyitva: Az Eurorégió éléskamrája – mezőgazdasági és élelmiszer-ipari szakkiállítás és konferencia.

A Partfürdőn ma 13 órától: idényzáró turulbajnokság. Helyszíni nevezés 12 órától.

Az SZVSE-pályán: az Eötvös család ifjabbik generációjának bemutatója ma 15 és 18 órakor, holnap 15 órakor.

A máltai játszóterén (Retek u. 2-4.) ma 15 órakor: mesés-zenesz festés; holnap 15 órakor: kézműves-foglalkozások.

A közéleti kávéház rendezvénye a Royal Szállóban holnap 15 órakor: A Magyarok Világszövetsége. MVSZJ: dr. Gaudi Nagy Tamás, a MVSZJ jogtanácsosa. Házigazda: Bene Gábor.

Az egyetemi fűvészkert (Lövölde út 42.) 10 órától 18 óráig; a Szegedi Vadspark (Kálvária sgt.) 9 órától 17 óráig várja látogatóit.

KISTELEK
A városi sportcsarnokban
4. TISZA PART OPEN – HUNGARY – 2005 NEMZETKÖZI TÁNCVERSENY SZOMBAT
13 órakor: Junior II. latin táncok; 15 órakor: ifjúsági standard táncok; 17 órakor: felnőtt latin táncok. VÁSÁRNAP
13 órakor: Junior II. standard táncok; 15 órakor: ifjúsági latin táncok; 17 órakor: felnőtt standard táncok a Pro-Art Táncstúdió rendezésében.

ALGYÓ
A faluházban (Búvár u. 5.) ma 17 órakor: Göncölszekér Ifjúsági Társaság ülése – 10-14 évesek részére ajánlott közösségi alkalmak három fő témában: környezet- és természetvédelem, művészetek, história és néprajz.

KONCERT ÉS BULI SZEGED
A Széchenyi téren ma 15 órakor: A Time együttes első kislemezének feldolgozása.

A Deák Ferenc Gimnázium éttermében ma 18 órától: Nem csak a húszéveseké a világ –

élezenés, táncos est. Zenész: Sándor Csaba. Asztalfoglalás: 06-20/335-5479.

A Szeged étterem teraszán (Széchenyi tér 9.) ma 19 órától: élőzene.

Az ifjúsági házban (Felső Tisza part 2.) ma 21 órakor: Nosztalgia buli – DJ Poor Zsolt.

Coco Club + Cafében (Híd u. 6.) ma 22 órakor: Egyéves a Coco. Szülinapi buli. Házigazda: DJ Nacska.

SÁNDORFALVA
A Street Klubban ma: „Kertzáró Karaoke Party” – Énekelj a kedvenc slágered és légy egy este világsztár! Dancearéna: DJ Fad'i, nosztalgiaudvar: Kakuszi Béla + Mc Joey.

KIÁLLÍTÁS SZEGED
A Belvárosi moziban megnyílt: Belvárosi Kamara Galéria – a kaposvári Pannon Galéria kiállítása. A tárlat megtekinthető: október 10-éig, valamint a kávézóban: Csóka Bálint iparművész Portói tanulmányok című kiállítása. Megtekinthető: október 21-éig, naponta 13.30 órától 21 óráig.

A várban (Stefánia stny.) megnyílt: Chagall Odüsszeia című litográfiai sorozatának kiállítása. Megtekinthető: október 30-áig, 10 órától 19 óráig.

A Kass Galériában (Vár u. 7.) megnyílt: Martin Benka szlovák festőművész Szlovákhon című kiállítása. A tárlat megtekinthető: november 13-áig. Hétfő szünnap.

A Móra Ferenc Múzeumban (Roosevelt tér 1-3.) látható: Utón-utófény... Múzeumi kutatások az M5-ös autópályára Csongrád megyei szakaszán. Nyitva: december 31-éig, a Bäck Mancsi – Az elfeledett fotográfusnő című kiállítás. Nyitva: szeptember 25-éig, valamint Gyulay Endre szeged-csanádi megyés püspök 75. születésnapja alkalmából rendezett Egy püspöki szolgálat emlékei című kiállítás. A tárlat szeptember 30-áig tekinthető meg.

Vlasicz Károly festőművész (1882-1968) emlékkiállítása. Látható: december végéig. Hétfő szünnap.

A Fekete Házban (Somogyi u. 13.) megnyílt: Rajta! Rajta! című I. világháborús jelvény- és kitüntetés-kiállítás. Megtekinthető: szeptember 30-áig, a Nemzeti öntudat, nemzeti önérték – relikviák az I. és a II. világháború idejéből című kiállítás. Látható: október 2-áig, valamint Schmidt Andrea Ünnepeink című kiállítása. Megtekinthető: október 9-éig, 10 órától 17 óráig. Hétfő szünnap.

A Bálint Sándor Művelődési Házban (Temesvári krt. 42.) az alábbi kiállítások nyíltak: Galaktika Klub – az utóbbi huszonöt év országos sci-fi mozgalma relikviái, képek a klubokról, diavetítés, fanzinok (Androméda, Metamorfi, Szupernóva, Vega, stb), tábori fotók. Megtekinthető: szeptember 26-áig, vasárnap és hétfő szünnap.

A pedagógiai intézet és rendezvényház aulájában (Középfasor 1-3.) megnyílt: egy új galéria, egy állandó kiállítás és vásár Farkas Gyula festőművész olajfestményeiből. A kiállítás anyaga havonta átrendezésre kerül. A tárlat mindennap 8 órától 20 óráig tekinthető meg.

SZENTES
A Koszta József Múzeumban (Széchenyi liget 1.) megnyílt: Keleti eredetű népek hagyatéka Szentes környékén – az SZTE régészhallgatóinak tanulmányi kiállítása, valamint Tengerek ékszeri II. – Válogatás a szegedi Móra Ferenc Múzeumban csiga- és kagylógyűjteményéből. Mindkét tárlat megtekinthető: szeptember végéig. Hétfő szünnap.

A Tari László Múzeumban (Iskola u. 2.) megnyílt: Kenyér és lakoma a római korban – képekben. Megtekinthető: október végéig. Hétfőn zárva.

GÓRY
Gory Pince & Terasz, 6723 Szeged, Liszt u. 9.
AHOLA TÁLLALÁSBAN FENSÉGES RÁDÁS VAN!

Asztalfoglalás:
(62) 422-157